

άγγουρόσπορος ό, σύνθηθ. άγουρόσπορος Κρήτ. κ. ά. άγγουρόσπορον τό, Πόντ. (Τραπ.) άγγουρόσπορο Πόντ. (Όφ.)

Έκ τών ούς. άγγούρι και σπόρος. Τό άγγουρόσπορον ούχι έκ μεταβολής του γέν. του συνθ., άλλ' έκ του ούδ. τό σπόρον παρὰ τό άρσ. ό σπόρος.

Ό σπόρος του σικυού ένθ' άν.: "Εσπειρα 'ς σό τδελί άγγουρόσπορο (τδελί=κήπος) Όφ.

άγγουρότοπος ό, Λεξ. Έλευθερουδ.

Έκ τών ούς. άγγούρι και τόπος.

Τόπος παραγωγής σικυών.

άγγουρότσωφλο τό, άμαρτ. άγουρότσωφλο Πάρ. κ. ά. άγγουρότσεφλο Κωνπλ. κ.ά. άγγουρότσεπλον Πόντ. (Τραπ.) άγγουροτσέπλ' Πόντ. (Τραπ.)

Έκ τών ούς. άγγούρι και τσώφλι. Τό άγγουροτσέπλ' έκ του άμαρτ. άγγουροτσέπλιν.

Ό φλοιός του σικυού. Συνών. άγγουρόφλουδα, άγγουρόφλουδο. Πβ. άγγουροσκοούπιδα.

άγγουρούδιν τό, Κύπρ. άγγουρούιν Κύπρ.

Υποκορ. του ούς. άγγούρι.

Μικρός σικυός. Συνών. ιδ. έν λ. άγγουράκι 1.

άγγουροφάγος ό, Άθην. Κυκλ. κ.ά. άγγουροφάς Άθην. Κυκλ. κ.ά. άγουροφάς Ίμβρ. Σάμ. Θηλ. άγγουροφαγού Κυκλ.

Έκ του ούς. άγγούρι και του -φάγος, ό έκ του έφαγα άορ. του ρ. τρώγω.

1) Ό τρώγων κατά κόρον σικυούς Άθην. Κυκλ. 2) Σκώληξ τις κατατρώγων την ρίζαν της σικύας, του φυτού άγγουρεξās Σάμ. Συνών. ιδ. έν λ. άγγουροκόφτης.

άγγουρόφλουδα ή, πολλαχ. άγουρόφλουδα πολλαχ.

Έκ τών ούς. άγγούρι και φλούδα.

Ό φλοιός του σικυού ένθ' άν.: Πάτησα άγουρόφλουδα και γλίστησα Σύρ. (Έρμούπ.) Συνών. άγγουρότσωφλο, άγγουρόφλουδο. Πβ. άγγουροσκοούπιδα.

άγγουρόφλουδο τό, πολλαχ. άγουρόφλουδο πολλαχ.

Έκ τών ούς. άγγούρι και φλούδι.

Άγγουρόφλουδα, ό ιδ.: Ποίημ.

Με κρέον άγγουρόφλουδο τό μέτωπόν του στέφει ΓΣουρη Ρωμύς άριθμ. 254.

άγγουρόφυτον τό, Πόντ. (Σούρμ. Τραπ.)

Έκ τών ούς. άγγούρι και φυτόν.

Νεαρός βλαστός σικύας δυνάμενος νά μεταφυτευθῇ. Συνών. άγγουροβλάσταρον.

άγγουρόχορτο τό, Νίσυρ.

Έκ τών ούς. άγγούρι και χόρτο.

Χόρτον τι έδώδιμον δύο ειδών, ών τό έτερον παράγει μικρούς σικυούς.

άγγουρόχτιστος επίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Έκ του ούς. άγγούρι και του ρ. χτίζω.

Ό πλασμένος ως σικυός, χονδροειδής και έντεϋθεν μεταφ. βραδύς περί τας κινήσεις, άδέξιος, άνεπιτήδειος.

άγγουρωτός επίθ. Κυκλ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Έκ του ούς. άγγούρι και της παραγωγικής καταλ. -ωτός ήδη μεσν. Πβ. Κωδιν. Περί όφφικ. 38,9 (έκδ. Βόνν.) «έπί κεφαλής δέ Περσικόν φόρεμα άγγουρωτόν όνομαζόμενον».

1) Άλύγιστος, δύσκαμπος Κυκλ. κ. ά.: Φρ. Άγγουρωτός εν' αυτός! (έπί του στύοντος) Κυκλ. 2) Μεταφ. άγροίκος τους τρόπους, άξεστος Πόντ. (Τραπ. κ.ά.) β) Άνεπιτήδειος, άνίκανος προς εργασία Πόντ. (Τραπ.) γ) Μωρός, άνόητος Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.): Φρ. Άγγουρωτός και ξαγγουρωτός (έπί του λέγοντος λόγους άσυναρτήτους) Χαλδ.

άγγρι ή, Κύπρ. Νίσυρ. κ. ά. άγρι Σύμ.

Τό μεσν. ούς. άγγρις. Πβ. Σουίδ. «άγγρις ή όδύνη».

1) Λύπη άκολουθούσα την μή εκπλήρωση γεννηθείσης επιθυμίας Σύμ.: Άγριν μās έκαμες (διήγειρες την επιθυμian ήμών προς τι πράγμα χωρίς όμως νά τό απολαύσωμεν, μās έλύπησες). 2) Κλαυθμυρισμός μικρού παιδίου Κύπρ. Σύμ. κ. ά.: Έλκμασεν την άγγριν πάλε ό γιός σου Κύπρ. Τό παιδί έχει άγριν πολλή Σύμ. Συνών. γρίνια

3) Έρις, φιλονικία Νίσυρ. Σύμ.: Με την άδεσφή μου έχομε άγγρι 'ς τό σπίτι Νίσυρ. Η μάννα μου με τον άφέντη μου έχουν άγγρι αυτόθ. Έλκμασέν τους άγρι Σύμ. || Φρ. Άγρι 'πάνω σας! (άρά προς τους φιλονικούντας) Σύμ.

β) Δυσάρεσκα Κύπρ.: Γνωμ. Κατά ποῦ σοῦ κάμουν κάμνε τδαι άγγριν μεν κρατῆς || Άσμ.

Άφης' την άγγριν 'ς τὰ βουνά τδαι την κατδὰ 'ς την βρύσιν

Η λ. έν τη σημ. ταύτη και έν χειρογράφω του 16ου αιώ- νος. Πβ. ΧΠαντελ. έν Άθηνῶ 34 (1922) 152.

άγγριά ή, Πελοπν. (Λακων.) άγριά Κρήτ.

Τό μεσν. ούς. άγγριά. Πβ. Μ. Έτυμολ. «άγγριάς τους έρεθισμούς».

Η ιδιάζουσα όσμή τών ζώων και δη του τράγου κατά την περίοδον της γενετησίου όρμης, ή κινάβρα (ή λ. θά έσήμαινε κατ' αρχάς αυτήν την γενετήσιον όρμήν και κατόπιν μετέπεσεν εις την σημ. της κινάβρας, ήτις είναι άμεσον έπακολούθημα εκείνης). Συνών. βαρβατίλα.

άγγρίζω άγρίζω Ρόδ. —Λεξ. Περίδ. άγγρίζω Άμοργ. Κύθηρ. Κύπρ. Πελοπν. (Λακων. κ.ά.) Ρόδ. Χίος κ. ά. άγρίζω Κρήτ. κ.ά. άγρίζον Λέσβ. κ. ά. 'γγρίζω Ρόδ. 'γριώ Σύμ.

Έκ του μεσν. άγρίζω, ό έκ του άρχ. άγρίζομαι=έρε- θίζομαι, ήδη δέ παρ' Ησυχ. «άγγρίζειν ύφαιρείσθαι, έρε- θίζειν» και παρὰ Σουίδ. «άγγρίζειν τό όδυναν». Περί της του έρρίνου προ του γ' αναπτύξεως ιδ. ΣΜενάρδ. έν Άθηνῶ 37 (1925) 240.

1) Μετβ. έρεθίζω, εξαγριώνω Άμοργ. Κρήτ. Κύθηρ. Κύπρ. Πελοπν. (Λακων. κ.ά.) Ρόδ. Χίος κ.ά. —Λεξ. Περίδ.: "Ηγγρισέ μου τό παιδί Άμοργ. Μην άγρίσης τό σκύλλο Κρήτ. "Αγγρισες τό μωρόν τδαι κλαίει Κύπρ. "Ηγγρισε τῇ σφηκιά Χίος Άγγρίστηκεν ή γουρουνιά τδαι ποιός νά την μερώση; Κύπρ. Άγριομένον είναι τό παιδί Ρόδ. Μάτια άγρισμένα (έρεθισμένα έξ άϋπνίας, τριβῆς, νόσου κττ.) Λέσβ. Λόγια άγρισμένα (λόγοι άνθρώπου άγγρισμένου, θυμωμένου) αυτόθ. || Γνωμ.

Άποῦ γρωσιτεῖ πκερών-νει | τδ' άτ' άγγρίζεται μερών-νει

οἱ στίχοι χρεωστεῖ πληρώνει καὶ ὅστις δυσαρρεστεῖται ἢ ἐξα-
μῶνεται ἡμερώνει) Κύπρ. || Ἄσμ.

Καλὰ ποῦ τὴν ἐμέρωσα ἀγγρίσαν μοῦ τὴν πάλε
τὸ ἑκατοσ τὸ ἑκλαιο τὸ ἐγὼ τὰ λόγια ποῦ μὸλάλεν

οἱ τὸς λόγους, τοὺς ὁποῖους μοὶ ἐλάλει) αὐτόθ.

Διάβαινε τῶν δαιρέτα με τὸ ἄς εἶσαι τὸ ἀγγρισμένη
νὰ δαίρετ' ἢ καρτοῦλ-λα μου πῶς εἶσαι μερωμένη

αὐτόθ. Διὰ τὴν σημ. πβ. καὶ μεσν. Ἀσίζ. Κύπρ. (ΚΣάθα
μεσν. Βιβλ. 6, 133) «ἡ γυναῖκα ἐνὶ κρατημένη νὰ μὴδὲν
οἰοῖται ν' ἀγγρισθῇ ὁ ἄνδρας τῆς εἰς τὴν ἀσθένειάν του,
ἢ ἂν τὸν ἐποίκεν ν' ἀγγρισθῇ καὶ νὰ ἐπέθανεν, πρέπει
να βάλουν ἐπάνω τῆς ὅτι ἐσκότωσέν τον», Σαχλίκ.
Ραφαὶ καὶ Στίχοι 336 (ἐκδ. Wagner σ. 76) «ὁ νοῦς τῆς
ἐκείνης πολιτικῆς εἰς τὸ κακὸ γυρίζει, | ἀγγρίζει κύριν καὶ
παιδιά καὶ ἀνδρόγυνα χωρίζει». Συνών. ἀναγγρίζω,
δολλαγγρίζω ἢ λολλαγγρίζω, ξαγγρίζω καὶ ξαναγ-
γγρίζω, παραγγρίζω. Ἀμτβ. ἐρεθίζομαι, ὀργίζομαι,
Ρόδ. κ. ἀ. : Τὸ παιδί ἄγρισε καὶ κλαίει Ρόδ. β) Μετβ.
ἐρεθίζω διὰ προσψαύσεως, ἐπὶ πληγῆς Κρήτ. κ. ἀ. — Λεξ.
Περὶδ. : Μὴν ἀγρίζης τὴ δληγὴ Κρήτ. Συνών. ἀφορμίζω.
Ἀμτβ. ἐρεθίζομαι, φλεγμαινῶ Ρόδ. Συνών. κακοφορ-
μίζω. γ) Δυσαρρεστῶ Κύπρ. : Ἀγγρισεσ τὸν θκειόν σου
τῶν ἐν σὲ δαιρετῶ. Ἐν τοῦ δωκεσ τοῦ μωροῦ πωρικῶ τὸ ἄγ-
γρισεσ το. Εἶμαι ἀγγρισμένος με τὸν ἀερόφον μου. || Παροιμ.
Ἀγγρίστην ὁ λαὸς με τ' ὄρος (εἰρων. ἐπὶ δυσαρρεσκειᾷς ἀδυ-
νάτου ἐναντίον ἰσχυροῦ. λαὸς=λαγός). 2) Ἀμτβ. ὀργῶ
πρὸς συνουσίαν, συνήθως ἐπὶ ζώων Κρήτ. Λέσβ. Σύμ.
κ. ἀ. Ἐγρίσαν οἱ τράοι (ἐγεννήθη ἐν αὐτοῖς ἡ γενετήσιος
ὀρμή, ἡλθον εἰς τὴν περίοδον τοῦ ὀργασμοῦ) Σύμ. Τράος
ἄγριος (ὀργῶν πρὸς συνουσίαν) αὐτόθ. Βρέ, ἀγρισμένους
εἶσι σήμερα! (πρὸς ὀχληρὸν) Λέσβ.

ἀγγρισι ἡ, Κύπρ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἄγγρισις. Πβ. Μαχαιρ. (ΚΣάθα Μεσν.
Βιβλ. 2, 60).

Δυσαρρέσκεια : Ἐκμασέν τον ἡ ἀγγρισι. Συνών. ἄγγρι-
σμα 1.

ἀγγρισμα τό, ἀμάρι. ἀγρισμα Λέσβ. ἀγγρισμα
Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγρίζω.

1) Δυσαρρέσκεια Κύπρ. : Ἐκαμέν μου ἕναν ἀγγρισμα
χωρίς λόον (ἔδειξεν εἰς ἐμὲ μίαν ψυχρότητα κτλ.) Συνών.
ἀγγρισι. 2) Ἡ πρὸς ὀχείαν ὀρμή τῶν ζώων Λέσβ.
Συνών. ἀγγρισμός.

ἀγγρισμός ὁ, ἀμάρι. ἀγρισμός Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγρίζω.

Ἡ πρὸς ὀχείαν ὀρμή, συνήθως ἐπὶ ζώου. Συνών.
ἀγγρισμα 2.

ἀγγριφας ὁ, ἀγριφας Ρόδ. ἔγριφας Κρήτ. ἀγγρι-
φας Κῶς Ρόδ. κ. ἀ. ἀγγριφας Κῶς ἀγγριφους Λυκ. (Λι-
βύσσ.) ἔγριφας Κρήτ. ἀγρίφη ἡ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀγρίφη δηλοῦντος βωλοκόπον
ὄργανον ἢ γεωργικὸν ὄργανον, δι' οὗ συνήγον τὸν χόρτον,
ἐξ οὗ τὸ μεσν. ἄγριφος παρὰ Κωνστ. Πορφ. ἐν Ἐκθέσ.
βασιλείου τάξεως (ἐκδ. Βόνν. σ. 670, 2) «ἀγρίφους μετὰ
ἀλυσιδίων». Ὁ τύπ. ἄγγριπας ἔχει τὸ π παρὰ τὸ φ πιθα-
νώτατα παλαιόθεν, δι' ὃ πβ. τὰ παραλλήλως μετὰ π καὶ
φ φερόμενα ἀρχ. ἄγριπος-ἄγριφος καὶ γρίπος-γρίφος,

τὸ δὲ ἄγγριφους ἀνάγεται εἰς τὸ μεσν. ἄγριφος. Ἰδ.
ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 127.

Ὁργανον σιδηροῦν μετὰ ἀγκυλῶν εἰς τὸ ἄκρον, διὰ
τοῦ ὁποῖου ἀνέλκουν τὰ εἰς τὰ φρέατα ἐμπίπτοντα ἀντλή-
ματα. Συνών. ἀγγρίφι 1, ἀρπαγας, ἀρπάγη, ἀρπά-
χνα, ἀρπάχτης.

ἀγγριφερδς ἐπίθ. ἀμάρι. ἀγγριθερός ΚΠασαγιάνν.
Μοσχῆς 91 ἀγριθερός Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγγρίφι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ερός.

Ὁ μὴ λεῖος, ὁ τραχύς : Ἀγγριθερά, θειαφόχρωμα, βαρύ-
κορμα τ' ἀκρογιάλια ἐκρέμαγαν τοῖς λαιμαρῖς τους ΚΠασα-
γιάνν. ἐνθ' ἄν.

ἀγγρίφι τό, ἀγρίφι Ρόδ. ἄγριφι Εὔβ. (Κάρυστ.)
ἄγριφ Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀγγρίφι Ζάκ. Μεγίστ. Νίσυρ. Σίφν.
Τήλ. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Περὶδ. ἀγγρίφ Θράκ. (Ἀδριανούπ.)
κ. ἀ. ἄγριφι Εὔβ. (Κάρυστ.) Σίφν. κ. ἀ. — ΑΠαπαδιαμ. Χρι-
στουγενν. διηγ. 98 ἄγριφι Κύθν. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Σκαδ.)
Σέριφ. ἄγριφ Σάμ. ἀγγρίφι Ζάκ. Πελοπν. (Βαμβακ. Βασ-
σαρ.) Τσακων. ἀγρίφι Πελοπν. (Μάν.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀγγρίφιον. Περὶ τῆς ἐτυμ. ἰδ. ἈνθΠα-
παδόπ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 127.

1) Ἀγκιστρον πρὸς ἐξάρτησιν πράγματός τινος, συνή-
θως δὲ ἡ τῶν φρεάτων ἀρπάγη, ἥτις εἶναι ὄργανον σιδη-
ροῦν μετὰ τριῶν ἢ περισσοτέρων ἀγκυρίδων εἰς τὸ ἄκρον,
διὰ τοῦ ὁποῖου ἀνέλκουν τὰ εἰς τὰ φρέατα ἐμπίπτοντα
ἀντλήματα Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μεγίστ. Νίσυρ. Ρόδ. Τήλ.
Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Περὶδ. : Κρέμασε τὸ κρέας 'ς τ' ἀγγρίφι
Περὶδ. || Φρ. Δὲν τὸν πιάνει τ' ἀγγρίφι (ἐπὶ ἀνθρώπου πονη-
ροῦ. Ἡ μεταφ. ἐκ τοῦ δυσκόλως συλλαμβανομένου ἀντλή-
ματος) Χίος || Ἄσμ.

Τὸν μαστραπῶν ἡβγάλλον τον ἀφ' τὰ βαθρά μ' ἀγγρίφι

Μεγίστ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄγγριφας. 2) Τεμάχιον
ξύλου ὁξὺ καὶ βελονοειδές, ἀκὺς ξύλου, ἡ ὀξεῖα προεξοχή
λίθου Πελοπν. (Μάν.) κ. ἀ. 3) Ἀκανθα Ζάκ. Πελοπν.
(Βαμβακ. Βασσαρ.) Τσακων. κ. ἀ. : Τὸ ἀραπόσουκο ἐνὶ ὄλιον
ἀγγρίθια (τὸ φραγκόσουκον εἶναι πλήρες ἀκανθῶν) Τσακων.
|| Φρ. Ἡ δουλειὰ ἔχει πολλὰ ἀγγρίφια (δυσχερεῖας, προσ-
κόμματα εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ αἰσίαν διεκπεραίωσιν) Ζάκ.
Ἐβαλες τ' ἀγγρίθι σου καὶ δὲν ἔγινεν ἡ δουλειὰ (παρενέβαλες
προσκόμματα) αὐτόθ. (Συνών. φρ. ἔβαλες τ' ἀγκύλια
σου, ἔβαλες τὴν οὐρά σου). Εἶναι ἀγγρίφι! (ἐπὶ ἀνθρώ-
που, ὅστις συνηθίζει νὰ πειράζῃ, νὰ ἐνοχλῇ) αὐτόθ.

4) Μόνον κατὰ πληθ. βράχοι ἀπτότομοι καὶ ὀξεῖς,
οἱ οὗτοι συνήθως εἶναι οἱ τῶν ἀκτῶν τῶν θαλασσῶν, ἐν
γένει δὲ λίθοι αἰχμηροί, μυτεροί Εὔβ. (Κάρυστ.) Κύθν.
Μακεδ. (Χαλκιδ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ. Σκαδ.) Σάμ. Σέριφ.
Σίφν. κ. ἀ. — ΑΠαπαδιαμ. ἐνθ' ἄν. : Ὁ τόπος εἶναι ὄλο
ἄγριφια, δὲ μπορεῖς νὰ πατήσης Κάρυστ. Ἐπῖσα μέσ' 'ς τὰ
ἄγριφια Σάμ. Τὰ ξέρον ἀπόξον ὅλα τὰ λιμανάκια, τοὺς κάβους
καὶ τὸ ἄμμονδιές, ὅλες τοῖς ξέρες καὶ τὰ ἄγριφια καὶ τὰ θα-
λάμια ΑΠαπαδιαμ. ἐνθ' ἄν. || Φρ. ὦ, ποῦ νὰ σὲ φάν τὰ
ἄγριφια! (δηλ. νὰ πνιγῇς ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ τὸ πτωμά σου
νὰ ἐκβρασθῇ εἰς ἀπροσπελάστους βράχους, ὅπου νὰ σα-
πήσῃ χωρὶς νὰ ἀξιωθῇ ἐνταφιασμοῦ) Ἀπύρανθ. || Ἄσμ.

Ἀνίσως καὶ μ' ἀπαρηστης καὶ πάη ἄλλοῦ ἡ φιλιά σου,
τὰ ἄγριφια τοῦ περιγαλιᾶς νὰ φάν τὴ γορμαλιά σου
(τὸ κορμί σου) αὐτόθ.

